

דף מידע לניתוח בקע מפשעתי בילד

(Pediatric Inguinal Hernia)

רקע

בקע מפשעתי בתינוק או ילד זו תופעה מולדת ושכיחה בילדים, אך היא קיימת גם במבוגרים, אם כי מנגנון הבקע יכול להיות שונה אצלם. בתינוקות וילדים הבקע הוא כמעט תמיד "בלתי-ישיר". משמעות המונח היא כי איבר תוך בטני נכנס לתוך תעלת המפשעה דרך הטבעת הפנימית של המפשעה ולא באופן "ישיר" דרך דופן תעלת המפשעה. הבעיה שכיחה הרבה יותר אצל בנים, כי האשך של העובר, הנוצר בחלל הבטן, לקראת הלידה עושה את דרכו למקומו בשק האשכים ועובר דרך תעלת המפשעה, אשר לא תמיד נסגרת לאחר מכן כמו שצריך. במצב זה בו אין סגירה שלמה של תעלת המפשעה, נשאר חיבור של שק בקע לשק הצפק, ואז איבר תוך בטני, בדרך כלל מעי, יכול להיכנס לתעלת המפשעה ולהילכד שם. בבנות גם שחלה יכולה להילכד בתעלת המפשעה. כאשר מעי או שחלה נלכדים בשק מצב זה מסוכן, כי אספקת הדם לאיבר הכלוא נפגעת קשות. ישנם כאבים קשים ויתכן אף נמק של האיבר בתוך שעות ספורות, עם סכנת חיים בהמשך. זו הסיבה שברגע שמגלים בקע מפשעתי - יש לנתח כדי לתקן את הבעיה. הסיבה שלא מנתחים מיד עם הגילוי היא פשוטה: יש יותר מדי חולים והתור ארוך מדי!

עם זאת יש לזכור כי ברגע שחושדים בבקע כלוא (נפיחות במפשעה, אי שקט, בכי, הקאות) - יש להגיע מיד לרופא ולמיון.

מה הם הסימנים לבקע מפשעתי?

בדרך כלל מופיעה נפיחות במפשעה, בצד אחד או בשניהם. הנפיחות מופיעה בדרך כלל כאשר התינוק בוכה, או בילד לאחר מאמץ גופני. תופעה זו כעקרון אינה מכאיבה, אלא אם מדובר בכליאה

של איבר בבקע. כאשר התינוק נרגע - או הילד נח - הנפיחות יכולה להעלם. לעיתים יש אי-נוחות, עקב בקע, בהתאם לגודלו.

כיצד נעשית האבחנה ומתי יש לנתח?

בילדים האבחנה נעשית על ידי רופא מומחה כירורג הילדים. בבדיקה הגופנית, כירורג הילדים רואה את הנפיחות במפשעה ויכול לזהות אם מדובר בבקע מפשעתי. סיפור ההורים לגבי נפיחות מפשעית חשוב מאוד, ועוזר באבחנה! בדיקות הדמיה כגון אולטרה-סאונד כלל אינן עוזרות באבחנה זו. כאמור ברגע שמגלים בקע מפשעתי יש לנתח כדי לתקן את הבעיה, ולמנוע כליאה אפשרית של איבר תוך בטני כגון מעי או שחלה.

לפני הניתוח

הניתוח נערך בצורה מתוכננת ובדרך כלל לא דחופה. על ילדכם להיות בצום שש שעות לפני הניתוח, כדי למנוע שאיפה של אוכל לתוך דרכי הנשימה, כתוצאה מחומרי ההרדמה המרפים את השריר החוצץ בין דרכי הנשימה לדרכי העיכול. שתייה של מים או תה מותרת עד שעתיים לפני הניתוח.

מהלך הניתוח

ניתוח בקע מפשעתי מבוצע באשפוז יום. הניתוח נערך במפשעה בצד בו קיימת הבעיה. במהלך הניתוח המנתח חושף את שק הבקע, מפרידו בעדינות מחבל הזרע וקושר אותו בגבול הצפק. לעיתים נדירות יש צורך בתיקון תעלת המפשעה כדי למנוע בקע חוזר. הפצע בעור נסגר בתפרים תוך-עוריים מסיסים, אשר לא נראים לאחר הניתוח ואין צורך בהסרתם. בניתוח זה מבוצע חסם עצבי המונע כאב במקום הניתוח לשעות ארוכות לאחר הניתוח.

אחרי הניתוח

ההחלמה מהניתוח היא קצרה ולרוב ללא סיבוכים. מיד לאחר ההתעוררות יכול הילד לאכול או לשתות. כמו בכל ניתוח, גם בניתוח זה עלולים להופיע כאבים, אך בעקבות החסם העצבי של המפשעה כאבים בדרך כלל לא קיימים, וגם אם כן, הם חלשים. אחיות המחלקה עוקבות באופן שוטף אחר עוצמת הכאב ותרופה נגד כאבים ניתנת לפי צורך. במידת הצורך ניתנות גם תרופות אחרות.

כיצד תנהגו בביתכם

עם השחרור מבית החולים תוזמנו לביקורת ראשונה, כשבוע ימים לאחר הניתוח, לביקורת למרפאתנו. כאמור הפצע בעור נסגר בתפרים תוך-עוריים מסיסים, אשר לא נראים לאחר הניתוח ואין צורך בהסרתם! עד לביקורת במרפאה יש לעודד את הילד לנוע, לנשום עמוק ולרדת מהמיטה. במידה וישנם כאבים יש לתת תרופות נגד כאבים. כדאי להימנע ממאמץ גופני במשך כשבועיים לאחר השחרור מבית החולים, כדי למנוע כאבים ופתיחה אפשרית של הפצעים אשר אינם חזקים עדיין כרקמה הרגילה. אם הילד מרגיש לא טוב ומופיעים חום גוף גבוה, בחילה והקאה יש לפנות מיד לרופא המטפל או ליחידה לכירורגית ילדים. יש לשים לב לפצעים

ולזכור כי אודם, כאבים, בצקת או הפרשה באזורי פצעי הניתוח מחשידים לזיהום מקומי בפצע הניתוח, וגם במצב זה יש לפנות מיד לרופא המטפל או ליחידה לכירורגית ילדים.